

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ໂຄງການອະເນກປະສົງນໍ້າເທີນ 2

ບົດລາຍງານສະບັບທີ 17 ຂອງ
ຄະນະຊ່ຽວຊານສາກົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

22 ພະຈິກ 2010

ເດວິດ ແມັກໂດແວວລ໌
ເທເຍີຣ໌ ສະກັດເດີຣ໌
ລີ ທາວລ໌ບອດທ໌

**ບົດລາຍງານສະບັບທີ 17 ຂອງ
ຄະນະຊ່ຽວຊານສາກົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ**

ສຳລັບ ໂຄງການອະເນກປະສົງນ້ຳເທີນ 2
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
22 ພະຈິກ 2010

ສາລະບານ

ບັນຊີຂໍ້ສະເໜີຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານ:.....	1
1 ພາກສະເໜີ.....	5
1.1 ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານ.....	5
1.2 ກິດຈະກຳຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານໃນການຍ້ຽມຢາມໂຄງການຄັ້ງນີ້.....	6
1.3 ສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນ.....	7
2 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ແລະ ໂຄງການນ້ຳເທີນ 2.....	8
3 ໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ປຽບເໝືອນ ໂຄງການພັດທະນາແບບອະເນກປະສົງ.....	10
4 ພູພຽງນາກາຍ.....	12
4.1 ການຕິດຕາມມາດຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ.....	12
4.2 ວຽກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນເທິງພູພຽງນາກາຍ: ລາຍຮັບຫຼຸດລົງ ແລະ ຫີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ?.....	13
4.2.1 ວັດຖຸປະສົງອັນທີ 1 ຂອງ ຄະນະຊ່ຽວຊານ: ປະເມີນເບິ່ງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານ ຍົກຍ້າຍຈັດສັນ.....	13
4.2.2 ວັດຖຸປະສົງອັນທີ 2 ຂອງ ຄະນະຊ່ຽວຊານ: ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່.....	15
4.2.2.1 ບັນຫາການພັດທະນາ: ວຽກງານການສົ່ງເສີມ.....	15
4.2.2.2 ບັນຫາດ້ານການພັດທະນາ: ກຸ່ມຜູ້ຊົມໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ 221 ແຫ່ງ.....	18
4.2.2.3 ບັນຫາດ້ານການພັດທະນາ: ລະບົບການເງິນຈຸລະພາກເທິງພູພຽງນາກາຍ.....	18
4.2.2.4 ບັນຫາດ້ານການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງ: ພະນັກງານກອງເລຂາຄະນຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ພະນັກງານ ເມືອງ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວບ້ານ.....	19
4.2.2.5 ບັນຫາດ້ານການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງ: ການປະສານງານວຽກງານການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່..	20
4.2.2.6 ບັນຫາດ້ານການຈັດຕັ້ງປົກຄອງ: ປັບປຸງການປະສານປະສານເອົາ ນັກວິທະຍາສາດດ້ານ ສັງຄົມຂອງບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ແລະ ຊ່ຽວຊານດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ການສຶກສາ ເຂົ້າໃນ ລະບົບການເຮັດວຽກຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2.....	20
4.3 ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ.....	21
4.4 ການບູລະນະສ້ອມແປງບ້ານໃນພູພຽງນາກາຍ.....	21
4.5 ວຽກສະມາຄົມປ່າໄມ້ຊາວບ້ານ.....	22
4.6 ໂຮງເລື່ອຍເທິງພູພຽງນາກາຍ.....	23
4.7 ເຮືອບັກຕັດໄມ້ເທິງອ່າງເກັບນ້ຳໂຄງການ.....	24
4.8 ໄພອັນຕະລາຍອື່ນໆອີກຕໍ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ແລະ ປ່າໄມ້ຂອງສະມາຄົມປ່າໄມ້ຊາວບ້ານ.....	25

4.8.1	ໂຮງງານເພີນິເຈີ.....	25
4.8.2	ການຜະລິດຖ່ານໄມ້.....	25
4.8.3	ພັນທະມອບໃຫ້ເລັດ ແລະ ເງິນບັນເທີນ.....	25
4.9	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ກອງເລຂາ.....	26
4.10	ການບົວລະຮັກບັດສາເສັ້ນທາງ.....	26
5	ບັນຫາຄອບຄົວເຜົ່າຕອງເຫຼືອງ (Vietic).....	28
6	ການພັດທະນາລ່ອງເຊບັງໄຟ ແລະ ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ.....	31
6.1	ພາກສະເໜີ.....	31
6.2	ແຜນງານລຸ່ມເຂື່ອນໂຄງການນ້ຳເທີນ 2.....	32
6.3	ການເຮັດວຽກລຸ່ມເຂື່ອນໃຫ້ສຳເລັດ.....	33
6.4	ອະນາຄົດຂອງເຂດກໍ່ສ້າງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນເມືອງຍົມມະລາດ.....	33
7	ເຂດແຫຼ່ງນ້ຳໂຄງການ.....	35
7.1	ພາກສະເໜີ.....	35
7.2	ການປັບປຸງ ດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີ 39/ນຍ.....	35
7.3	ຂໍ້ຕົກລົງຂອງ ເຈົ້າເມືອງນາກາຍ ແລະ ເຈົ້າເມືອງຄຳເກີດ ກ່ຽວກັບ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ.....	35
7.4	ອຄປທ 2.....	36
7.5	ການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່.....	38
7.6	ບັນຫາຄວາຍໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.....	39
7.7	ສະຖານະພາບກ່ຽວກັບການເຂົ້າເປັນມໍລະດົກໂລກ.....	40
7.8	ໂຄງການ REDD ຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ.....	40
	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ I ໜັງສືສະບັບວັນທີ 4 ພະຈິກ 2010 ກ່ຽວກັບ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ສັນຍາສຳປະທານ ຈາກ ທ່ານປະທານຄະນະອຳນວຍການ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 (Jean-Christophe Philbe).....	42
	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ II ບັນຊີຄຳສັບສະເພາະ, ຄຳສັບຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ.....	46

ຮູບໜ້າປົກ: ຊາວນາຍິງຢູ່ບ້ານໜອງບົວທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດດ້ານກະສິກຳ ໄດ້ຄະນະຊ່ວຍຊານກ່ຽວກັບຄວາມເປັນມາຂອງຕົນ

ບັນຊີຂໍສະເໜີຂອງຄະນະຊ່ວງຊານ:

ຄະນະຊ່ວງຊານ POE ຂໍສະເໜີ:

1/17 ໃຫ້ ຫັດສະນະຄະຕິອັນດີທີ່ປຸງແປງຕໍ່ກັບໂຄງການຈົນເຮັດໃຫ້ມີການຕັ້ງຊື່ໂຄງການຄືນໃໝ່ນັ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນ, ການສະໜອງທຶນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນອະນາຄົດຈະມີການປຸງແປງທີ່ສະທ້ອນຕົວຈິງຂອງຊື່ໂຄງການໃໝ່ເຊັ່ນກັນ ເພາະວ່າໂຄງການຍັງຈະປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງ ເພື່ອຈະພິສູດຕົນເອງໃຫ້ກາຍເປັນ ໂຄງການອະເນກປະສົງທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທີ່ຈະເບິ່ງເປັນໂຄງການຕົວແບບຂອງໂລກ.

2/17 ໃຫ້ໜ່ວຍງານຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຈົ່ງຕິດຕາມສຳຫຼວດກວດກາ ບັນຫາດ້ານການຕິດທີ່ ແລະ ແນວໂນ້ມລາຍຮັບທີ່ຄະນະຊ່ວງຊານ POE ໄດ້ພົບເຫັນ ແລະ ໃຫ້ຊ່ວງຊານດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ແລະ ນັກວິທະຍາສາດສັງຄົມຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການສຳຫຼວດນີ້ເຊັ່ນກັນ.

3/17 ໃຫ້ ທີມງານພັດທະນາຊຸມຊົນ ໃຫ້ບູລິມະສິດ ກິດຈະກຳການສຶດສອນໃຫ້ຄວາມຮູ້ດ້ານທັກສະຄວາມສາມາດໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງເງິນໃຫ້ແກ່ລະດັບຄົວເຮືອນ ແລະ ລະດັບບ້ານທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

4/17 ໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນຕາມສັນຍາສຳປະທານ ເພື່ອເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ຄະນະກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ເພື່ອຈ້າງພະນັກງານສົ່ງເສີມທີ່ມີທັກສະຄວາມສາມາດນັ້ນ ໃຫ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບປະຈຳຢູ່ບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນທັງ 16 ບ້ານ ຕະຫຼອດໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ.

5/17 ໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຈະຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນໃນການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຝຶກອົບຮົມກຸ່ມຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າປະຈຳຊົນລະປະທານແຕ່ລະສາຍຂອງໂຄງການ ລວມທັງຊົນລະປະທານຢູ່ບ້ານທົດລອງ (ບ້ານໜອງບົວ).

6/17 ໃຫ້ຂະບວນການປຶກສາຫາລືແບບລວມທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ (inclusive consultative process) ເພື່ອສ້າງຕັ້ງກອງທຶນບ້ານແບບງາຍດາຍແຕ່ມີປະສິດທິຜົນ ໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໄວທີ່ສຸດ, ທຶນສະໜັບສູນໃຫ້ລວມເອົາບັນດາພັນທະຕາມສັນຍາສຳປະທານທີ່ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ຖືເປັນວຽກບູລິມະສິດເທື່ອ.

7/17 ໃຫ້ ເຊີນເອົາທະນາຄານທຸລະກິດມາຕັ້ງຫ້ອງການຢູ່ບ້ານອຸດົມສຸກ ຫຼື ໃຫ້ບໍລິການແບບເຄື່ອນທີ່ເທິງພູພຽງນາກາຍ ເຊິ່ງສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງເຂັ້ມແຂງ.

8/17 ໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ກອງເລຂາກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ເມືອງນາກາຍ ປະເມີນຄືນພັນທະຂອງຕົນຕໍ່ສັນຍາສຳປະທານກ່ຽວກັບການຈັດຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພຽງພໍເນັ້ນເປັນພິເສດດ້ານການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ວຽກງານສົ່ງເສີມ ໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ປະຊາຊົນ ຂອງ 16 ບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ. ການປະເມີນຄືນນັ້ນຄວນສອດຄ່ອງເປັນຢ່າງດີກັບທ່ານເຈົ້າແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ແຜນຂອງພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຈະໃຫ້ພະນັກງານອາວຸໂສ 16 ທ່ານຂອງຕົນປະຈຳຢູ່ພູພຽງນາກາຍເພື່ອເຮັດວຽກໂດຍກົງກັບພະນັກງານສົ່ງເສີມ.

9/17 ໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຈັດກອງປະຊຸມປະສານງານປະຈຳອາທິດທຸກໆເຊົ້າວັນຈັນ ຮ່ວມກັບ ກອງ
ເລຂາກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ຄະນະປະສານງານເມືອງນາກາຍ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້
ເມືອງ.

10/17 ໃຫ້ ຜູ້ອຳນວຍການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ຜູ້ຈັດການແຜນງານລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ຜູ້ຈັດການວຽກ
ງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນເມືອງນາກາຍ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ປຶກສາຫາລືກັບ ນັກວິທະຍາສາດສັງຄົມ
ແລະ ພະນັກງານສຶກສາແລະບົດບາດຍິງຊາຍ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ເພື່ອເຮັດແນວໃດທີ່ກະສະຄວາມ
ສາມາດຂອງພວກເຂົາຈຶ່ງຈະປະສົມປະສານ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າກັບໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ໄດ້.

11/17 ໃຫ້ ວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ແຜນພັດທະນາບ້ານ ເປັນວຽກງານບູລິ
ມະສິດຮ່ວມກັບວຽກງານສິ່ງເສີມ, ກຸ່ມຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ກອງທຶນບ້ານ.

12/17 ໃຫ້ ມີການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຮັບຜິດຊອບຄຸ້ມຄອງກວດກາການຄັດເລືອກໂຄງການຂະໜາດນ້ອຍ
ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ຈິງ ທີ່ຕ້ອງການສະເໜີຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກ ກອງທຶນບູລະນະສ້ອມແປງວຽກງານ
ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (SERF), ໃຫ້ ມີການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ກາງຕາມຄວາມເໝາະ
ສົມແຕ່ລະເຂດ, ແລະ ໃຫ້ ມີການສ້າງຕັ້ງລະບົບການກຳຈັດຂີ້ເຍື່ອຕົ້ນທຶນຕໍ່າ.

13/17 ໃຫ້ ມີການນຳໃຊ້ມາດຕະການຮີບດ່ວນເພື່ອປ່ຽນ ສະມາຄົມປ່າໄມ້ຊາວບ້ານ ໃຫ້ກາຍເປັນ ບໍລິສັດຈຳ
ກັດ, ໃຫ້ ມີການແຕ່ງຕັ້ງ ສະພາບໍລິຫານຊຸດໃໝ່ໃຫ້ໄດ້ໄວ, ແລະ ໃຫ້ ມີການຕໍ່ສັນຍາປຸງແຕ່ງ ແລະ ການ
ຕະຫຼາດຕື່ມອີກ ໂດຍມີການປັບປຸງ, ລວມເອົາຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມການເປັນຜູ້ຈັດການເຂົ້ານໍ້າ, ໂດຍມີ
ໄລຍະທີ່ເປັນປະໂຫຍດແກ່ຄູ່ສັນຍາ.

ຄະນະຊ່ວຍຊານ POE ສະເໜີຢ່າງແຂງຂັນ:

14/17 ໃຫ້ ຄະນະຊື່ນຳໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ສືບຕໍ່ຂໍສະເໜີໃຫ້ມີພຽງແຕ່ໂຮງເລື້ອຍຂອງສະມາຄົມປ່າໄມ້
ຊາວບ້ານແຫ່ງດຽວເທິງພູພຽງນາກາຍ ດັ່ງທີ່ໄດ້ເຄີຍສະເໜີໃນ ເດືອນທັນວາ 2008 ຍ້ອນວ່າ ຊັບພະຍາກອນ
ປ່າໄມ້ມີຈຳກັດ ແລະ ສັນຍາສຳປະທານໄດ້ກຳນົດໃຫ້ມີແຕ່ ຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນເທົ່ານັ້ນສາມາດຂຸດຄົ້ນໄມ້
ໃນເຂດຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ແລະ ໃຫ້ ໂຮງເລື້ອຍອື່ນໆເທິງພູພຽງນາກາຍຢຸດເຊົາ ແລະ ຍ້າຍອອກຈາກເມືອງນາ
ກາຍພາຍໃນວັນທີ 9 ທັນວາ 2010, ແລະ ໃຫ້ ທຸກຮູບການຂອກຂຸດຄົ້ນໄມ້ໃນເຂດອ່າງເກັບນໍ້າຢຸດເຊົາທັນທີ.

ຄະນະຊ່ວຍຊານ POE ສະເໜີ:

15/17 ໃຫ້ ບັນດາເຮືອບັກທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ເຂດອ່າງເກັບນໍ້າຍ້າຍອອກ ກ່ອນວັນຈັດພິທີສະຫຼອງເປີດໂຄງການໃນ
ວັນທີ 9 ທັນວາ 2010.

16/17 ໃຫ້ ຮີບດ່ວນເຮັດການສຶກສາແບບອິດສະຫຼະກ່ຽວກັບການປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ເປັນທຳ ແລະ ສົມເຫດ
ສົມຜົນໃນການຈ່າຍພັນທະຕ່າງໆຂອງສະມາຄົມປ່າໄມ້ຊາວບ້ານ, ແລະ ຖ້າຫາກວ່າການສຶກສາດັ່ງກ່າວຫາກ
ສະເໜີວ່າຄວນມີການດັດແກ້ນະໂຍບາຍພັນທະຕໍ່ສະມາຄົມປ່າໄມ້ ກໍໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທັນທີ.

17/17 ໃຫ້ ອະນຸມັດງົບປະມານໃຫ້ແກ່ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການອ່າງເກັບນໍ້າໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ໃຫ້ພຽງພໍ ໄລຍະຍາວ ເພື່ອຮັບປະກັນວຽກງານການລົງທະບຽນເຮືອນ, ອອກໃບອະນຸຍາດເຮືອ ແລະ ການຕິດຕາມ ກວດກາເຮືອເທິງອ່າງເກັບນໍ້າໂຄງການ ສາມາດສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

18/17 ໃຫ້ ຄອບຄົວເຜົ່າຕອງເຫຼືອງ (Vietic) ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນບ້ານນາກະດົກ ແລະ ບ້ານນາທ່ອນ ໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດກັບຄືນຖິ່ນຢູ່ເດີມຂອງພວກເຂົ້າຕາມລ່ອງນໍ້າໂຊດຂຶ້ນໄປຈົນຮອດຕົ້ນນໍ້າແຖບບ້ານນາຫາວ ກ່ອນທີ່ ສອງບ້ານດັ່ງກ່າວຈະຖືກຍ້າຍໄປບ່ອນໃໝ່ໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ຈາກໂຄງການຂຸດຄົ້ນຄຳ.

19/17 ໃຫ້ ເຜົ່າອາເຮີ ມີທາງເລື່ອກໃນການສ້າງຕັ້ງທີ່ຢູ່ອາໄສຖາວອນຂອງຕົນຢູ່ບ້ານສົບເຮັຍເກົ່າ.

20/17 ໃຫ້ ອົງການຄຸ້ມຄອງຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າເທີນ 2 ຕັ້ງດ່ານຢູ່ບ້ານສົບເຮັຍເກົ່າມີພະນັກງານເຮັດວຽກປະຈຳ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເຜົ່າອາເຮີດັ່ງໃນຮ່າງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍສະເໜີທີ 2b.

21/17 ໃຫ້ ຂໍສະເໜີທີ 4a ຂອງທີ່ປຶກສາໄດ້ຮັບການຜັນຂະຫຍາຍ ເພື່ອລວມເອົາ ຄອບຄົວເຜົ່າຕອງເຫຼືອງ (Vietic) ໃນບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນຢູ່ ເຂດກັ້ນຊົນ (peripheral impact zone) ແລະ ເຂດແຫຼ່ງນໍ້າໂຄງການ, ແລະ ໃຫ້ ບັບປຸງກອບວຽກຂອງທີ່ປຶກສາ (Consultant's TOR) ໃຫ້ລວມເອົາວຽກທີ່ກ່ຽວກັບເຜົ່າ Vietic ກາຍເປັນອົງປະກອບພິເສດຂອງໂຄງການ (Special Project Components), ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ ພະນັກງານ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ໜ່ວຍງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ເມືອງຄຳເກີດ.

ຄະນະຊ່ຽວຊານ POE ສະເໜີຢ່າງແຂງຂັນ:

22/17 ໃຫ້ ທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງສຸມທຸກຄວາມພະຍາຍາມລະດົມທຶນ \$5,5 ລ້ານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂຄງການລຸ່ມ ເຂື່ອນມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເປັນໂຄງການນະວັດຕະກຳທັນສະໄໝ (innovative). ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ປະຊາຊົນຖືກກະທົບປະມານແສນຄົນ ແລະ ຊື່ສຽງຂອງຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະປະເຊີນກັບຄວາມສ່ຽງ. ການເຮັດໃຫ້ ໂຄງການລຸ່ມເຂື່ອນສຳເລັດ ແມ່ນບັດໃຈພື້ນຖານທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

ຄະນະຊ່ຽວຊານ POE ສະເໜີ:

23/17 ໃຫ້ ເຈລະຈາກັບບໍລິສັດອິຕາລຽນໄທ ໃຫ້ບຳລຸງສ້ອມແປງຄ້າຍທີ່ຟັກຂອງພວກເຂົາຢູ່ເມືອງຍົນມະລາດ ຖ້າເປັນໄປໄດ້ໃຫ້ບັບປຸງໃຫ້ກາຍເປັນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ ຫຼື ສະຖານສຶກສາໃດໜຶ່ງທີ່ເປັນບູລິມະສິດ.

24/17 ໃຫ້ ສ້າງແຜນເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ອົງການອະນຸລັກສັດປ່າ (Wildlife Conservation Society) ຫຼື ອົງການອື່ນ ເພື່ອໃຫ້ສະໜອງ ທີ່ປຶກສາດ້ານເຕັກນິກ (TAs) ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນຮູບການອື່ນ, ໂດຍນຳໃຊ້ ງົບປະມານຈາກແຫຼ່ງອື່ນ ບໍ່ແມ່ນງົບປະຈຳປີຂອງ ອົງການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນໍ້າເທີນ 2.

25/17 ໃຫ້ ທີມງານບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ມີໃນໂຄງການນັ້ນເຮັດວຽກປະສານງານກັນຢ່າງໃກ້ຊິດ ເພື່ອ ສາມາດແລກປ່ຽນຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ເຕັກນິກຮ່ວມກັນ, ແລະ ເພື່ອສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະ ສ້າງຜະລິດຕະ ພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃຫ້ກາຍເປັນພຶດເສດຖະກິດ.

26/17 ໃຫ້ ອົງການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນ້ຳເທີນ 2 ຕັດສິນໃຈຢ່າງຮີບດ່ວນໃນຕົ້ນປີ 2011 ເພື່ອດຳເນີນການ ຍົກຍ້າຍຄວາຍຂອງຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ອອກຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ຂາຍ, ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນກໍ ໃຫ້ກຳຈັດຄວາຍເລົ່ານີ້.

27/17 ໃຫ້ ລັດຖະບານ ລິເລີ່ມ ຂະບວນການສະເໜີເອົາ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນາກາຍນ້ຳເທີນ ໃຫ້ເປັນ ມໍລະດົກໂລກ ໂດຍບໍ່ລ້ຽເລໃຈ.

28/17 ໃຫ້ ລັດຖະບານ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບ ທະນາຄານໂລກ ເພື່ອຍັງສືບເຖິງ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ ໂຄງການ REDD ອາດຈະສ້າງລາຍຮັບແກ່ ລັດຖະບານ ຈາກການອະນຸລັກ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

1 ພາກສະເໜີ

ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ເປັນ ບົດລາຍງານສະບັບທີ 17 ຂອງ ຄະນະຊ່ຽວຊານສາກົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (POE ຫຼື ຄະນະຊ່ຽວຊານ) ປະຈຳໂຄງການອະເນກປະສົງນໍ້າເທີນ 2 (NT2) ຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. ສະມາຊິກຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານ ປະກອບດ້ວຍ ທ່ານ ແມັກ ໂດແວວລ໌, ທີ່ປຶກສາ, ລັດໂອຕາກີ, ປະເທດນິວຊີແລນດ໌ (D.K. McDowell, Otaki, New Zealand), ທ່ານ ສະກັດເດີ, ສາດສະດາຈານ ກິຕິມະສັກ, ສະຖາບັນ ເຕັກໂນໂລຊີ ແຫ່ງກາລິໂຟເນຍ, ສະຫາລັດ ອາເມລິກາ (T Scudder, Professor Emeritus, California Institute of Technology, USA) ແລະ ທ່ານ ທາວລ໌ບອດທ໌, ມະຫາວິທະຍາໄລຈອດເມຊັນ, ລັດເວີຈີເນຍ, ສະຫາລັດອາເມລິກາ (L.M. Talbot, Professor, George Mason University, Virginia, USA).

ວັນເປີດຜະລິດເພື່ອການຄ້າ (commercial operations date) ຂອງ ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 30 ເມສາ 2010, ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງການຢັ້ງຢາມໂຄງການຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ເອກະສານ ຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ຂອງ ສັນຍາສໍາປະທານ. ພາກທີ 2 ຂອງບົດລາຍງານຈະອະທິບາຍຕື່ມກ່ຽວກັບ ເອກະສານ ຊ້ອນທ້າຍທີ 35. ວຽກປະຈຳຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານກໍໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຊັ່ນກັນ ນັ້ນຄືການກວດກາບັນດາໜ້າ ວຽກອົງປະກອບຫຼັກຂອງໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ເພື່ອຕິດຕາມສະພາບການ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຢັ້ງຢາມໂຄງການ ຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ການກວດກາສະຖານະພາບຂອງໜ້າວຽກໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35. ຄຽງຄູ່ກັບການກວດກາໜ້າວຽກໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35, ຄະນະຊ່ຽວຊານກໍໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາສໍາຄັນ ຫຼາຍອັນທີ່ບໍ່ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35, ແລະ ກໍຈະຊີ້ແຈງໃຫ້ຊາບຕື່ມອີກໃນບົດລາຍງານ ສະບັບນີ້.

ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຊາບກ່ອນໜ້ານີ້ແລ້ວວ່າ ຫາກວ່າລວມອາຍຸເຂົ້າກັນ ຄະນະຊ່ຽວຊານມີປະສົບການ ດ້ານວິຊາຊີບຫຼາຍກວ່າ 150 ປີ, ເຊິ່ງປະສົບການເລົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນລະດັບສາກົນ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ກ່ຽວກັບໂຄງການພັດທະນາ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ໂຄງການເລົ່ານີ້. ເທົ່າທີ່ຜ່ານມາ, ຖ້າຫາກພິຈາລະນາເບິ່ງການປະຕິບັດໂຄງການແບບໄລຍະຍາວ, ພວກເຮົາໄດ້ ພົບເຫັນພຽງແຕ່ສອງສາມໂຄງການເທົ່ານັ້ນທີ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດໃນດ້ານສັດທາດຕິການສັງຄົມສໍາລັບປະຊາຊົນ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ອຸດົມສົມບູນໃຫ້ໄດ້ໄກ້ຄຽງເທົ່າເດີມ, ຈໍາພວກສ່ວນຫຼາຍທີ່ເຫຼືອນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຮັບການບັບປຸງພໍເທົ່າໃດເລີຍ ຈາກການປະຕິບັດໂຄງການ. ແຕ່ວ່າ, ຄະນະຊ່ຽວຊານມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ມີທ່າແຮງທີ່ຈະບໍ່ຕົກໄປຢູ່ໃນວົງວຽນດ້ານລົບ ແລະ ສາມາດສ້າງຜົນປະໂຫຍດອັນແທ້ຈິງ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນດ້ານການອະນຸລັກປ່າສະຫງວນແຫ່ງ ຊາດ. ຄະນະຊ່ຽວຊານ ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ໂຄງການສາມາດບັນລຸວັດຖະປະສົງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ ຖ້າຫາກວ່າມີການແກ້ ໄຂຂໍ້ສະເໜີດັ່ງຈະກ່າວລຸ່ມນີ້ ໃນອະນາຄົດອັນໜຶ່ງນີ້.

1.1 ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານ

ພາລະບົດບາດຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານແມ່ນໄດ້ກຳນົດໃນ ສັນຍາສໍາປະທານ (Concession Agreement) ເຊິ່ງເປັນເອກະສານທາງກົດໝາຍອັນສໍາຄັນມີຄວາມໜາ 600 ໜ້າ ທີ່ໄດ້ມອບພັນທະທາງ

ສັນຍາໃຫ້ຄະນະຊ່ວຍຊານ ເປັນຄືທີ່ປຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ເຮັດການກວດກາໂຄງການແບບອິດສະຫຼະ ແລະ ໃຫ້ຄໍາ
ແນະນໍາ ແລະ ທິດທາງເພື່ອແກ້ໄຂ ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການ, ແລະ ຫຼັງ
ຈາກ ການປະຕິບັດໂຄງການ (Implementation Period) ໄດ້ 9 ຫຼື ຫຼາຍປີກວ່ານັ້ນ, ເພື່ອກວດສອບເບິ່ງວ່າ
ເປົ້າໝາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການໄດ້ຖືກບັນລຸຕາມແຜນຫຼືບໍ່. ຄະນະຊ່ວຍຊານຈະເປັນ
ໜ່ວຍງານປະຈຳຂອງໂຄງການຕະຫຼອດໄລຍະສໍາປະທານ. ຄະນະຊ່ວຍຊານຈະສົ່ງບົດລາຍງານຂອງຕົນຕໍ່
ລັດຖະບານລາວ ໂດຍຜ່ານ ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ແລະ ທ່ານຮອງ
ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຜູ້ປະຈຳການລັດຖະບານລາວ, ແນະນໍາຂໍສະເໜີໃຫ້ ລັດຖະບານລາວ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າ
ເທີນ 2 ແລະ ສະຖາບັນການເງິນສາກົນ (IFI), ແລະ ຄະນະຊ່ວຍຊານຕ້ອງ ປະເມີນວ່າຈະເຮັດແນວໃດ ເພື່ອ
ໃຫ້ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ບັນລຸນະໂຍບາຍດ້ານຄວາມປອດໄພ (safeguard policies) ຂອງ ທະນາຄານໂລກ
ແລະ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ, ບັນຫາປະຊາຊົນດັ້ງເດີມ ແລະ ການຍົກຍ້າຍ
ຈັດສັນ ທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາ.

1.2 ກິດຈະກຳຂອງຄະນະຊ່ວຍຊານໃນການຍ້ຽມຢາມໂຄງການຄັ້ງນີ້

ທ່ານ ເດວິດ ແມັກໂດແວວລ໌ ແລະ ທ່ານ ເທເຍີຣ໌ ສະກັດເດີຣ໌ ເດີນທາງມາຮອດນະຄອນຫຼວງວຽງ
ຈັນໃນວັນທີ 16 ແລະ 17 ຕຸລາ 2010 ຕາມລຳດັບ. ໃນມື້ຕໍ່ມາ ພວກເພິ່ນໄດ້ເຂົ້າພົບ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ
2 ເພື່ອຮັບຟັງລາຍງານຫຍໍ້ ແລະ ໃນວັນທີ 19 ຕຸລາ ພວກເພິ່ນໄດ້ເດີນທາງລົງສະໜາມ. 3 ມື້ຕໍ່ຈາກນັ້ນ
ພວກເຂົາກໍໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ການສຳພາດຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນບາງຄົວເຮືອນ ແລະ ພະນັກງານທີ່ປະຈຳຢູ່ແຕ່
ລະບ້ານນັ້ນ, ແລະ ໄດ້ກວດກາການກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານຮ່ວມກັບພະນັກງານ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ແລະ
ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສະມາຄົມບໍ່າໄມ້ຊາວບ້ານ.

ທ່ານ ລີ ທາວລ໌ບອດທ໌ ໄດ້ເດີນທາງມາຮອດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໃນວັນທີ 22 ຕຸລາ ແລະ ໄດ້
ເດີນທາງໄປສະໜາມທັນທີ. 5 ວັນຕໍ່ຈາກນັ້ນ ຄະນະຊ່ວຍຊານໄດ້ສືບຕໍ່ຍ້ຽມຢາມບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ
ເຂດອື່ນໆຂອງໂຄງການ, ໄດ້ເຂົ້າປະຊຸມກັບ ທ່ານ Jean Christophe Philbe, ເຊິ່ງເປັນ
ປະທານຄະນະອຳນວຍການຂາຮຸ້ນ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ໄດ້ປະຊຸມກັບ ຄຸນ ງາມພິດ ຈິດພຣົມພັນ ເຊິ່ງ
ເປັນສະມາຊິກຄະນະອຳນວຍການຂາຮຸ້ນຂາຮຸ້ນມາຈາກ ບໍລິສັດ EGCO, ທ່ານ William Rex ຈາກ
ທະນາຄານໂລກ, ທ່ານ ນາງ Elizabeth Mann ຈາກ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ທ່ານ Ruedi Luthi
ຫົວໜ້າພະແນກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ບັນດາພະນັກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ
ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2, ແລະ ໄດ້ເຂົ້າພົບ ກອງເລຂາອົງການປົກປັກຮັກສາຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນໍ້າ, ໜ່ວຍ
ງານຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ກອງເລຂາກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ກອງເລຂາຄະນະຄຸ້ມຄອງອ່າງ, ຫ້ອງການ
ຍົກຍ້າຍຈັດສັນເມືອງນາກາຍ, ຮອງເຈົ້າເມືອງນາກາຍ ແລະ ໄອຍະການເມືອງນາກາຍ. ໃນວັນທີ 24 ຕຸລາ,
ຄະນະຊ່ວຍຊານໄດ້ພົບກັບ ປະທານທະນາຄານໂລກ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະຂອງເພິ່ນ ຢູ່ ເຮືອນພັກໂຄງການນໍ້າ
ເທີນ 2 ປະຈຳເມືອງນາກາຍ ແລະ ທ່ານ ລີ ທາວລ໌ບອດທ໌ ໄດ້ຕິດຕາມທ່ານປະທານທະນາຄານໂລກໄປ
ຍ້ຽມຢາມເຮືອນຈັກໂຄງການນໍ້າເທີນ 2.

ໃນວັນທີ 28 ຕຸລາ ຄະນະຊ່ວຍຊານໄດ້ເດີນທາງໄປທ່າແຂກ ຜ່ານເຂດກິດຈະກຳໂຄງການ ແລະ ເຂດ
ກໍ່ສ້າງໂຄງການ ໄດ້ເຫັນການເຮັດວຽກປົວແປງເຂດທີ່ດິນໂຄງການໃຫ້ກັບຄືນສະພາບເດີມ ເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງ, ບໍ່

ຫົນຕ່າງໆ ແລະ ເຂດປູກຝັງຂອງໂຄງການ, ແລະໄດ້ພົບ ກອງເລຂາກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ທ່ານ ເຈົ້າແຂວງຄຳມ່ວນ. 2 ມື້ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຂອງ ພະແນກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ແລະ ໄດ້ນັ່ງເຮືອລ່ອງລຽບຕາມເຊບັງໄຟເພື່ອກວດກາເບິ່ງຜົນກະທົບ ຂອງການປ່ອຍນ້ຳຈາກໂຄງການ.

ຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ເດີນທາງກັບຄືນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໃນວັນທີ 31 ຕຸລາ ເພື່ອກະກຽມຂຽນບົດລາຍ ງານ, ແລະ ເຂົ້າຢ້ຽມຂໍ້ນັບ ພະນະທ່ານ ສົມສະຫວາດ ເລັ່ງສະຫວັດ, ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຜູ້ປະຈຳການ ລັດຖະບານ ແລະ ພະນະທ່ານ ສຸລິວົງ ດາຣາວົງ, ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມກັບ ຄະນະຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ, ປະທານຄະນະອຳນວຍການ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ພະນັກງານ ຂອງ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ຂອງ ສະຖາບັນການເງິນສາກົນ ແລະ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2. ໃນວັນທີ 7 ແລະ 8 ພະຈິກ 2010 ຄະນະຊ່ຽວຊານ ໄດ້ຈັດປະຊຸມ ສະຫຼຸບລາຍງານຜົນການຢ້ຽມຢາມໂຄງການຄັ້ງນີ້ ໂດຍຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມມີ ຕາງໜ້າລັດຖະບານລາວ, ຜູ້ອຳນວຍການ ໃຫຍ່ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ຄະນະຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ ແລະ ຕາງໜ້າສະຖາ ບັນການເງິນສາກົນ.

1.3 ສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນ

ຄະນະຊ່ຽວຊານຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຕໍ່ການຈັດສັນຕາຕະລາງເວລາອັນມີຄຸນຄ່າ ແລະ ເຮືອແຮງ ໃສ່ການເຮັດວຽກຄັ້ງນີ້ ຈາກຝ່າຍລັດຖະບານລາວ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ທະນາຄານໂລກ ແລະ ອົງການ ຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນ້ຳເທີນ 2, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ທ່ານ ຜາລິມ ດາຣາວົງ, ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງສູງຕໍ່ ພະນະທ່ານ ສົມສະຫວາດ ເລັ່ງສະຫວັດ, ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຜູ້ປະຈຳການລັດຖະບານ, ພະນະທ່ານ ສຸລິ ວົງ ດາຣາວົງ, ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ທ່ານເຈົ້າແຂວງຄຳມ່ວນ, ທ່ານຮອງ ເຈົ້າເມືອງນາກາຍ, ທ່ານ ຊອງຄຣິດສ໌ເຟີ ພິນເບ, ປະທານຄະນະອຳນວຍການ ແລະ ທ່ານ ຊອງປີແອ ຄາດສ໌ , ຜູ້ອຳນວຍການໃຫຍ່ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2, ທີ່ໄດ້ເສຍສະຫຼະເວລາອັນມີຄ່າຂອງທຸກທ່ານເພື່ອໃຫ້ ຄະນະຊ່ຽວຊານເຂົ້າພົບ. ຄະນະຊ່ຽວຊານ ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ຄະນະຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງ ເຂື່ອນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການແນະນຳທີ່ເປັນປະໂຫຍດສຸດ ກ່ຽວກັບ ຈຳນວນຜົນກະທົບທາງດ້ານວິສາວະກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ຂອງ ສັນຍາສຳປະທານ.

ສະມາຊິກ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ທ່ານ ເັດ ສະກັດເດີ ກຳລັງສຳ
ພາດຊາວບ້ານທີ່ກຳລັງກິນເຂົ້າ ເປັນຕົວຢ່າງ ສຳລັບການໃຊ້
ໂອກາດໃນການເກັບຕົວຢ່າງປະຊາກອນ

ສະມາຊິກ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ທ່ານ ລີ ທາວບອດ ຮັບປະທານອາ
ຫຼ່ງຮ່ວມກັບ ປະທານທະນາຄານໂລກ ທ່ານ ເຊລິກ ແລະ ທ່ານ
ລັດຖະມົນຕີ ສຸລິວົງ ດາຣາວົງ

ຊຸມຖິ້ມຂີ້ເຍື້ອທີ່ບໍ່ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ບ້ານທ່າລັງ

ເຂດບໍ່ຫິນຂອງໂຄງການກຳລັງກະກຽມຂາຍອອກ

ຜາກັນເຈື່ອນເສັ້ນທາງສາຍນາກາຍ-ທ່າລັງ

ຄະນະຊ່ຽວຊານ ກວດກາດິນກະກຽມໄວ້ທຳການຜະລິດບ້ານທ່າລັງ

2 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ແລະ ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2

ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວຂ້າງເທິງແລ້ວວ່າ ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍຂອງການຍ້ຽມຢາມເຮັດວຽກກວດກາໂຄງການຄັ້ງນີ້ ແມ່ນ ວຽກກ່ຽວກັບ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ຂອງ ສັນຍາສໍາປະທານ. ເອກະສານສະບັບນີ້ປະກອບມີໜ້າ ວຽກທັງໝົດ 136 ຢ່າງ ທີ່ສັນຍາສໍາປະທານຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຕ້ອງຢືນຢັນວ່າຕົນ ໄດ້ ເຮັດສໍາເລັດ ຫຼື ກໍາລັງເຮັດ ເພາະວ່າເປັນພັນທະທີ່ມີຕໍ່ ລັດຖະບານລາວ, ປະຊາຊົນບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ປະຊາຊົນເຂດລຸ່ມເຂື່ອນທີ່ຖືກຜົນກະທົບ. ແຕ່ວ່າ ຄະນະຊ່ຽວຊານກໍຕ້ອງຍົກຕື່ມອີກວ່າ ບັນດາໜ້າວຽກເລົ່ານີ້ ບໍ່ ແມ່ນບັນຊີລາຍການໜ້າວຽກທັງໝົດທີ່ເປັນພັນທະຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຕາມ ສັນຍາສໍາປະທານ. ຫາກແຕ່ວ່າ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ເປັນພຽງແຕ່ບາດກ້າວອັນຍາມານໜຶ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນສໍາ ເລັດໃນການບັນລຸພັນທະຕ່າງໆໃນສັນຍາສໍາປະທານ. ແຕ່ລະໜ້າວຽກໃນ 136 ລາຍການນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຖືກຈັດ ເປັນ ປະເພດ C (fully completed) ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍວ່າ ສໍາເລັດສົມບູນ ຫຼື ປະເພດ P (partially completed) ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍວ່າ ສໍາເລັດບາງສ່ວນ. ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຈະຕ້ອງຈັດປະເພດດັ່ງກ່າວ ຂ້າງເທິງໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບໜ້າວຽກຕົວຈິງທີ່ໄດ້ປະຕິບັດ ແລ້ວ ສົ່ງ ໃບຢັ້ງຢືນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 (Schedule 35 Certificate) ໃຫ້ ລັດຖະບານລາວພາຍໃນເດືອນນີ້ (ພະຈິກ 2010) ເຊິ່ງຫຼັງຈາກນັ້ນ ລັດຖະບານລາວ, ຄະນະຊ່ຽວຊານ ຄະນະຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ ມີເວລາ 30 ມື້ ເພື່ອແຈ້ງ ຕອບ ເຫັນດີ (No Objection) ຫຼື ບໍ່ເຫັນດີ (Objection) ກັບໃບຢັ້ງຢືນຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2.

ທໍາອິດ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ໄດ້ກວດກາຄືນ ຮ່າງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 35 ແລະ ໄດ້ໃຊ້ເວລາສ່ວນ ໃຫຍ່ຂອງຕົນໃນການຍ້ຽມຢາມໂຄງການຄັ້ງນີ້ ເພື່ອກວດກາໜ້າວຽກຕົວຈິງຢູ່ສະໝາມ. ໃນບາງຄັ້ງ ຄະນະ ຊ່ຽວຊານ ກໍໄດ້ ຂໍຄໍາປຶກສານໍາ ຄະນະຊ່ຽວຊານດ້ານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ ໃນໜ້າວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ຄວາມຊ່ຽວຊານຂອງເພີ່ນ. ດັ່ງນັ້ນ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ຈິ່ງໄດ້ສະເໜີໃຫ້ປ່ຽນໜ້າວຽກ 23 ຢ່າງ ທີ່ ບໍລິສັດໄຟຟ້າ ນໍ້າເທີນ 2 ຈັດໃຫ້ເປັນປະເພດ C ໃຫ້ປ່ຽນເປັນປະເພດ P. ລັດຖະບານລາວ, ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ແລະ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບຂໍ້ສະເໜີດັ່ງກ່າວ, ຂໍ້ສະເໜີຂອງຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ຮັບການ ຍອມຮັບ ແລະ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ແຈ້ງຕອບເປັນລາຍລັກອັກສອນວ່າຕົນຈະປະຕິບັດພັນທະໃນ ສັນຍາສໍາປະທານຂອງຕົນໃຫ້ສົມບູນ (ໜັງສືຕອບຄັດຕິດມາພ້ອມ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1 ຂອງ ບົດລາຍ ງານ).

ໃນຕົ້ນປີ 2008 ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍອັນສໍາຄັນຫຼາຍຢ່າງ. ໃນຊ່ວງທີ່ ຄະນະຊ່ຽວຊານຍ້ຽມຢາມໂຄງການໃນປີ 2008 ນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວ ແລະ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ມີ ບັນຫາໃຫຍ່ຫຼາຍອັນທີ່ຕ້ອງແກ້ໄຂ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕັ້ງເຂື່ອນກັກເກັບນໍ້າໄດ້ຕາມກໍານົດເວລາ. ພາຍໃຕ້ການ ຊີ້ນໍາອັນເຂັ້ມແຂງຂອງ ພະນະທ່ານ ສົມສະຫວາດ ເລິ່ງສະຫວັດ, ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ຜູ້ປະຈໍາການ ລັດຖະບານ, ພະນະທ່ານ ສຸລິວົງ ດາຣາວົງ, ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ແລະ ອໍາ ນວຍການໃຫຍ່ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ບັນຫາໃຫຍ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ແລະ ສາມາດຕັ້ງເຂື່ອນ ກັກເກັບນໍ້າໄດ້ຕາມແຜນການໃນເດືອນເມສາ 2008. ສິ່ງທ້າທາຍໃນປະຈຸບັນແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການບັນລຸ ເງື່ອນໄຂສັນຍາສໍາປະທານຫຼາຍອັນໃຫ້ໄດ້ພາຍໃນປີ 2014. ສິ່ງທ້າທາຍເລົ່ານີ້ມີຄວາມສັບສົນກວ່າແຕ່ກ່ອນ ເພາະວ່າກ່ຽວຂ້ອງກັບ ເຂດໃຫຍ່ຂອງໂຄງການ 3 ແຫ່ງຄື: ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນຕາມລ້ອງເຊບັ້ງໄຟ, ເຂດພູພຽງນາ

ກາຍ ແລະ ເຂດແຫຼ່ງນໍ້າໂຄງການ. ຄະນະຊ່ຽວຊານມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນວ່າ ຈະສາມາດແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍເລົ່ານີ້
ໄດ້ ຍ້ອນເຫດຜົນວ່າ ການນໍາທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນຍັງຄົງຈະສືບຕໍ່ໃຫ້ການຊີ້ນໍາຕໍ່ໄປ ແລະ ການຊີ້ນໍາວຽກງານ
ຂອງເພິ່ນກໍຈະໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືເປັນຢ່າງດີຈາກຄະນະອໍານວຍການຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ເຊິ່ງໄດ້
ສະແດງອອກໃນ ໜັງສືສະບັບວັນທີ 4 ພະຈິກ 2010 ຈາກ ປະທານສະພາບໍລິຫານ ຂອງ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າ
ເທີນ 2 ສົ່ງຫາ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ໂດຍກົງ (ໜັງສືຕອບຄັດຕິດມາພ້ອມ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1 ຂອງ ບົດ
ລາຍງານ).

3 ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ບຽບເໝືອນ ໂຄງການພັດທະນາແບບອະເນກ ປະສົງ

ໃນຊ່ວງທີ່ຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ມາຢ້ຽມຢາມ ສປປ ລາວ ຄັ້ງທໍາອິດ ໃນປີ 1997, ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ຖືກເບິ່ງເປັນພຽງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນປະເທດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ວ່າໃນລະດັບໂລກ ແລ້ວ ກໍເປັນພຽງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທໍາມະດາ, ແລະ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ລັດຖະບານລາວ, ບໍລິສັດໄຟຟ້າ ນໍ້າເທີນ 2 ແລະ ສະຖາບັນການເງິນສາກົນ ກໍຄິດເຊັ່ນນັ້ນຄືກັນ. ເມື່ອປີ 2002 ຄະນະຊ່ຽວຊານ ແລະ ຄະນະທີ່ປຶກສາອິດສະລະ (independent advisory group) ໄດ້ເຂົ້າຢ້ຽມຢາມ ຫົວໜ້າກົມຊົນລະປະທານ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ແລະ ພົ້ນໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພວກເຮົາຊາບວ່າ ພວກເຮົາເປັນກຸ່ມທໍາອິດທີ່ມາຢ້ຽມຢາມ ພົ້ນແລ້ວສະເໜີວ່າໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ມີທ່າແຮງຕໍ່ການພັດທະນາຊົນລະປະທານຮັບໃຊ້ເຮັດນາແຊງໃຫ້ ປະຊາຊົນ 100.000 ຄົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ຕາມລ້ອງເຊບັ້ງໄຟ.

ບັດເຊີນຂອງ ທ່ານ ລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ເຊິ່ງຕາງໜ້າໃຫ້ລັດຖະບານ ລາວ ເຊີນເຂົ້າຮ່ວມ ພິທີສະເຫຼີມສະຫຼອງການເປີດໂຄງການອະເນກປະສົງນໍ້າເທີນ 2 ໃນວັນທີ 9 ທັນວາ 2010. ຂໍ້ຄວາມເລົ່ານີ້ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນການປ່ຽນແປງທັດສະນະອັນສໍາຄັນກ່ຽວກັບໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ໃຫ້ ກາຍເປັນໂຄງການພັດທະນາລະດັບຊາດ. ແຕ່ວ່າ ກໍຍັງຕ້ອງຕິດຕາມກັນຕື່ມອີກວ່າ ຖ້າມີການປ່ຽນແປງທາງ ດ້ານທັດສະນະແລ້ວ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການອະເນກປະສົງ ແລະ ໂຄງການຕົວແບບຂອງໂລກໃນ ອະນາຄົດ ຈະສອດຄ່ອງກົມກຽວກັນຫຼືບໍ່.

ນັບຕັ້ງແຕ່ຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ອອກບົດລາຍງານສະບັບທໍາອິດໃນປີ 1997, ພວກເຮົາໄດ້ເນັ້ນໜັກ ຕະຫຼອດມາກ່ຽວກັບທ່າແຮງຂອງໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ທີ່ຈະເປັນໂຄງການພັດທະນາແບບອະເນກປະສົງ. ຕໍ່ມາ ຄະນະຊ່ຽວຊານໄດ້ສະເໜີໃນ ບົດລາຍງານສະບັບທີ 2 ວ່າ 'ໃຫ້ ປ່ຽນການວາງແຜນແບບໃຊ້ຈິດສໍານຶກສໍາລັບ ພູພຽງນາກາຍ ແລະ ເຂດອະນຸລັກໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 (ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນາກາຍນໍ້າເທີນ) ກາຍເປັນ ການວາງແຜນແບບເປັນລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າສໍາລັບ (ລ້ອງເຊບັ້ງໄຟ) ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ລະຫວ່າງເຮືອນຈັກໂຄງການ ແລະ ແມ່ນໍ້າຂອງ.' ທີ່ຜ່ານມາ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ເຄີຍ ຄັດຄ້ານຕໍ່ກັບຕົວເລກປະຊາຊົນຖືກກະທົບຈາກໂຄງການ 13.000 ຄົນ ອາໄສຢູ່ເຂດພູພຽງນາກາຍ ແລະ ເຂດ ອະນຸລັກໂຄງການນໍ້າເທີນ 2, ປະຈຸບັນນີ້ ໜ່ວຍງານໂຄງການພັດທະນາລຸ່ມເຂື່ອນກໍຍັງຄາດຄະເນຕົວເລກ ປະຊາຊົນເຂດລຸ່ມເຂື່ອນທີ່ຖືກກະທົບຈາກໂຄງການໄວ້ປະມານ 120.000 ຄົນ ເຊິ່ງຕົວຈິງຄະນະຊ່ຽວຊານຄິດ ວ່າແມ່ນປະມານ 150.000 ຄົນ ທີ່ຖືກກະທົບຈາກໂຄງການ.

ສືບຕໍ່ຈາກການເຂົ້າພົບຫົວໜ້າກົມຊົນລະປະທານ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ຄະນະ ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຄະນະທີ່ປຶກສາອິດສະລະ ໃນປີ 2002 ເຊິ່ງໄດ້ເຂົ້າໃຈນໍາກັນວ່າ 'ຄວາມສົນໃຈໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ວ່າເຮັດແນວໃດໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ຈິ່ງຈະສາມາດເປັນແບບຢ່າງໃຫ້ ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າຕົກແຫ່ງອື່ນໆຂອງລາວ ເພື່ອຈະເຮັດແນວໃດໃຫ້ວຽກງານການພັດທະນາເຂດລຸ່ມເຂື່ອນຂອງໂຄງການຕົນມີ ປະສິດຕິຜົນ' (ໜ້າທີ 31, ບົດລາຍງານສະບັບທີ 16 ຂອງ ຄະນະຊ່ຽວຊານ). ລັດຖະບານລາວ ມີຄວາມ ສົນໃຈໃນການພັດທະນາແບບປະສົມປະສານໃນເຂດລ້ອງເຊບັ້ງໄຟ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການນໍາໃຊ້ກະແສນໍ້າ ຈາກຈັກປັ່ນໄຟຟ້າ ເພື່ອມາພັດທະນາເປັນລະບົບຊົນລະປະທານສໍາລັບນາແຊງ ແລະ ພືດລະດູແລ້ວ

ຊະນິດອື່ນໆທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ແຕ່ວ່າ ລັດຖະບານມີບັນຫາດ້ານງົບປະມານ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ມີງົບປະມານຫຼາຍກວ່າຈໍານວນເງິນທີ່ຕ້ອງການເພື່ອໃຊ້ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນໃນສັນຍາສໍາປະທານ ຈຶ່ງໄດ້ສະໜອງທຶນເພື່ອເຮັດການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແຕ່ວ່າກໍບໍ່ພຽງພໍສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຕໍ່ໂຄງການພັດທະນາລຸ່ມເຂື່ອນຕາມສັນຍາສໍາປະທານຈົນຮອດປີ 2014 ເພາະງົບປະມານຈະໝົດລົງໃນປີ 2011. ຖ້າຫາກວ່າບໍ່ມີການສະໜອງທຶນຕື່ມອີກ 5,5 ລ້ານ ໂດລາ ຄະນະຊ່ຽວຊານຄິດວ່າ ໂຄງການລຸ່ມເຂື່ອນຈະປະສົບກັບຄວາມລົ້ມເຫຼວ (ກະລຸນາອ່ານຕື່ມ ພາກທີ 6 ຂອງ ບົດລາຍງານສະບັບນີ້).

ໃນບັນດາສະຖາບັນການເງິນສາກົນໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ນັ້ນ ມີແຕ່ ທະນາຄານໂລກເທົ່ານັ້ນທີ່ສະແດງເຈດຈໍາກັງສະໜອງທຶນໂຄງການຍ່ອຍຕື່ມອີກເພື່ອພັດທະນາເຂດລ້ອງເຊບັ້ງໄຟແບບອະເນກປະສົງ. ໂຄງການທໍາອິດແມ່ນ ໂຄງການພັດທະນາແຂວງຄໍາມ່ວນ ເຊິ່ງເກີດມາຈາກແນວຄວາມຄິດຂອງຄະນະທະນາຄານໂລກຢັ້ງຢາມເຂດດັ່ງກ່າວໃນປີ 2003. ໂຄງການພັດທະນາແຂວງຄໍາມ່ວນ ມີ 2 ອົງປະກອບຕົ້ນຕໍຄື: (1) ການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອໍານາດການປົກຄອງແຂວງ, ແລະ (2) ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາລະບົບຊົນລະປະທານຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າລຸ່ມເຂື່ອນໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ແລະ ເຂດລຸ່ມເຊບັ້ງໄຟ. ແຕ່ວ່າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍັງບໍ່ທັນເດີນສະດວກ ຍ້ອນການລ້າຊ້າໃນການເປີດການຜະລິດໄຟຟ້າຢ່າງເປັນທາງການຂອງໂຄງການນໍ້າເທີນ 2.

ບົດສະເໜີໂຄງການຂອງທະນາຄານໂລກ ກ່ຽວກັບ ໂຄງການພັດທະນາແຫຼ່ງນໍ້າຂອງແບບປະສົມປະສານ (World Bank's Project Appraisal Document for a Mekong Integrated Water Resources Development Project): ພາກທໍາອິດ (First Tranche) ຂອງບົດສະເໜີໄດ້ສົ່ງໃຫ້ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານງານຂອງທະນາຄານເພື່ອອະນຸມັດ. ໂຄງການທີ່ໄດ້ສະເໜີນັ້ນມີຈຸດສຸມແມ່ນ ປະເທດລາວ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ. ໃນປະເທດລາວ ມີອົງປະກອບໜຶ່ງກວມເອົາລ້ອງເຊບັ້ງໄຟ ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນເພື່ອສ້າງຕັ້ງ ແລະ ພັດທະນາ ອ່າງນໍ້າເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ແຜນຄຸ້ມຄອງນໍ້າຖ້ວມ ໃຫ້ພາກສ່ວນລຸ່ມຂອງເຊບັ້ງໄຟ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະປົວແປງຄືນບັນດາໂຄງການຊົນລະປະທານຢູ່ແຕ່ລະບ້ານ ແລະ ສ້ອມແປງປະຕູກັນນໍ້າຖ້ວມ (flood gates) ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ການປະມົງ.

ເປັນທີ່ຊັດເຈນແລ້ວວ່າ ການພັດທະນາແບບອະເນກປະສົງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນແລ້ວໃນອ່າງເຊບັ້ງໄຟ. ແຕ່ໃນອີກດ້ານໜຶ່ງ ປະຈຸບັນ ໂຄງການອະເນກປະສົງນໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ເປີດຢ່າງເປັນທາງການແລ້ວ ແລະ ອາດມີຄວາມສ່ຽງຄື ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ໂຄງການກາຍເປັນໂຄງການອະເນກປະສົງແທ້ໆຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງ. ຖ້າເປັນດັ່ງນັ້ນແທ້ ກໍອາດເປັນໄພມະຫັນຕໍ່ປະເທດລາວ ແລະ ປະຊາຊົນຕາມອ່າງເຊບັ້ງໄຟ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ ມັນກໍຈະເຮັດໃຫ້ພາບພົດຂອງໂຄງການນໍ້າເທີນ 2 ທີ່ຈະເປັນແບບຢ່າງໃນລະດັບໂລກຫຼຸດລົງ.

ຄະນະຊ່ຽວຊານ POE ຂໍສະເໜີ:

1/17 ໃຫ້ ຫັດສະນະຄະຕິອັນດີທີ່ປຸງແປງຕໍ່ກັບໂຄງການຈົນເຮັດໃຫ້ມີການຕັ້ງຊື່ໂຄງການຄືນໃໝ່ນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນ, ການສະໜອງທຶນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນອະນາຄົດຈະມີການປຸງແປງທີ່ສະທ້ອນຕົວຈິງຂອງຊື່ໂຄງການໃໝ່ເຊັ່ນກັນ ເພາະວ່າໂຄງການຍັງຈະປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງ ເພື່ອຈະພິສູດຕົນເອງໃຫ້ກາຍເປັນ ໂຄງການອະເນກປະສົງທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທີ່ຈະເບິ່ງເປັນໂຄງການຕົວແບບຂອງໂລກ.

4 ພູພຽງນາກາຍ

4.1 ການຕິດຕາມມາດຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ

ຄະນະຊ່ຽວຊານ ແລະ ຝ່າຍຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ໄດ້ກາຍເປັນຄົນພິການໄປແລ້ວ ຍ້ອນ ການຂາດຄວາມສາມາດຂອງ ໜ່ວຍງານໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບໍ່ສາມາດວິເຄາະຂໍ້ມູນຈາກລະບົບຕິດຕາມຄວາມເພິ່ງພໍໃຈ (satisfactory monitoring system) ກ່ອນການເປີດໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ຢ່າງເປັນທາງການ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະຍັງບໍ່ສົມບູນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດພິສູດກ່ຽວກັບທິດສະດີທົ່ວໄປທີ່ວ່າ ການສ້າງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຂອງປະຊາກອນຖືກກະທົບຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນ ໃນໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ເຊິ່ງໄດ້ໃຊ້ເວລາຫຼາຍປີເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ເລີ່ມແຕ່ການສິນສຸດໄລຍະວຽກກໍ່ສ້າງ ແລະ ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຊີວິດການເປັນຢູ່ຢ່າງເຕັມຮູບແບບ.

ຂໍ້ມູນປະຊາກອນຂອງພູພຽງນາກາຍ ແລະ ການສຳຫຼວດເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນ ເດືອນຕຸລາ 1998 ບໍ່ຄົບສົມບູນພຽງພໍສຳລັບໃຊ້ວິເຄາະທາງສະຖິຕິກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງ ແລະ ການສືບຕໍ່ຂອງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ຕະຫຼອດ ໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ. ໜ່ວຍງານນ້ຳເທີນ 2 ຈຶ່ງບໍ່ເອົາຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ແລະ ໄດ້ປ່ຽນຍຸດທະວິທີມາເປັນ ການຕິດຕາມຜົນກະທົບຂອງວຽກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນຕໍ່ແຕ່ລະຄົວເຮືອນ. ຍຸດທະວິທີນີ້ອາດ 'ເປັນໄປໄດ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້' ດັ່ງທີ່ ຄະນະຊ່ຽວຊານ ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນບົດລາຍງານສະບັບທຳອິດ (ກຸມພາ 1997) ວ່າ ການວິເຄາະ ແລະ ການສະໜອງຂໍ້ມູນປະເພດນີ້ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບການຈັດການວຽກງານແບບໄປຕາມສະພາບ (adaptive management purpose).

ເຖິງແມ່ນວ່າປະຈຸບັນ ໜ່ວຍງານຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (Monitoring and Evaluation Unit) ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ກຳລັງກະກຽມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ກໍຕ້ອງມີລະບົບທີ່ເໝາະສົມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ ການຊື່ຂາຍແບບຕິດໜີ້ ແລະ ຂໍ້ມູນປະເພດອື່ນໆທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຕິດໜີ້, ຄະນະຊ່ຽວຊານເອັງກິດຍັງຕ້ອງເພິ່ງການສຳພາດດ້ວຍຕົນເອງເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ທັນສະພາບກ່ຽວກັບມາດຖານຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ສະພາບລາຍຮັບຂອງຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນທີ່ມີລາຍຮັບຕ່ຳ ແລະ ສູງ. ນີ້ບໍ່ແມ່ນການສົມທຽບລາຍຮັບປະຈຸບັນ ກັບກ່ອນໄລຍະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ພວກເຮົາເບິ່ງເລື່ອງມາດຖານການດຳລົງຊີວິດ, ແຕ່ພວກເຮົາມີຄວາມເປັນຫວ່ງວ່າ ການຫຼຸດລົງຂອງລາຍຮັບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງນັບແຕ່ມີການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ເຊິ່ງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ສ່ວນຫຼາຍກໍປະສົບບັນຫານີ້ ແລະ ໂຄງການນ້ຳເທີນ 2 ກໍຈະປະສົບບັນຫານີ້ ເພາະວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຫຼ້າຊ້ານັ້ນເອງ.

ໃນຊ່ວງການຍ້ຽມຢາມໂຄງການ ກຸມພາ 2010 ຄະນະຊ່ຽວຊານມີຄວາມເປັນຫວ່ງເພີ່ມຂຶ້ນວ່າ ລາຍຮັບຂອງຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນທີ່ໄດ້ສຳພາດແລ້ວນັ້ນຈະຫຼຸດລົງ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ການສຳພາດຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ພະນັກງານລັດໃນບ້ານທຸກ ແລະ ບ້ານຮັ່ງຄືນອີກຄັ້ງໃນເດືອນຕຸລາ 2010 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍຮັບຂອງຊາວບ້ານໃນຊ່ວຍ 3 ປີຜ່ານມາໄດ້ເລີ່ມຫຼຸດລົງ, ແຕ່ວ່າການເປັນໜີ້ສິນໄດ້ມີຕົວເລກເພີ່ມຂຶ້ນ.

4.2 ວຽກງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນເທິງພູພຽງນາກາຍ: ລາຍຮັບຫຼຸດລົງ ແລະ ໜີ້ເພີ່ມຂຶ້ນ?

4.2.1 ວັດຖຸປະສົງອັນທີ 1 ຂອງ ຄະນະຊ່ວຍຊານ: ປະເມີນເບິ່ງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ

ໃນຊ່ວງການຍ້ຽມຢາມໂຄງການຄັ້ງຫຼ້າສຸດຂອງຄະນະຊ່ວຍຊານ ວັດຖຸປະສົງອັນທຳອິດ ໃນສອງອັນ ຂອງພວກເຮົາແມ່ນເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວເລກ (qualitative data) ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ດ້ວຍການເຮັດສຳພາດແບບເລິກເຊິ່ງກັບຈຳນວນຄົວເຮືອນໃດໜຶ່ງ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຄົວ ເຮືອນທີ່ພວກເຮົາໄດ້ສຳພາດແລ້ວໃນການຍ້ຽມຢາມໂຄງການກ່ອນໜ້ານັ້ນ ເຊິ່ງມີ 3 ບ້ານ ພ້ອມທັງສຳພາດ ພະນັກງານບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງ. ໃນບັນດາຄົວເຮືອນທີ່ໄດ້ສຳພາດນັ້ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ສະພາບລາຍຮັບ ຂອງພວກເຂົາກຳລົງຫຼຸດລົງ (ຍົກເວັ້ນມີຄອບຄົວດຽວມາຍລາຍຮັບບໍ່ຫຼຸດລົງ) ຄົວເຮືອນສ່ວນໃຫຍ່ມີໜີ້ສິນເພີ່ມ ຂຶ້ນ ເຊິ່ງຄົວເຮືອນຈຳນວນໜຶ່ງຍັງບໍ່ຮູ້ວ່າຈະແກ້ໜີ້ສິນຂອງຕົນໄດ້ແນວໃດ. ຄະນະຊ່ວຍຊານໄດ້ສຳພາດ ພະນັກງານໃນ ບ້ານໂພນສະຫວ່າງ ເຊິ່ງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຊາບວ່າ ລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນໃນບ້ານບໍ່ມີການຫຼຸດລົງແຕ່ ຢ່າງໃດ, ແຕ່ວ່າຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວກໍໄດ້ຮັບການປະຕິເສດຈາກ 5 ຄົວເຮືອນໃນບ້ານດຽວກັນທີ່ຄະນະຊ່ວຍຊານໄດ້ສຳ ພາດຕໍ່ຈາກພະນັກງານ. ໃນບ້ານດອນເຊິ່ງເປັນບ້ານທີ່ໃຫຍ່ສຸດ ແລະ ຮັ່ງມີສຸດໃນບັນດາບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນ 16 ບ້ານ, ພະນັກງານບ້ານປະເມີນວ່າ ມີ ປະມານ 15% ຂອງຄົວເຮືອນໃນບ້ານ ທີ່ມີລາຍຮັບຫຼຸດລົງ. ໃນ ບ້ານໜອງບົວ ພະນັກງານບ້ານຄົນສຳຄັນປະເມີນວ່າ ມີປະມານ 50% ຂອງຄົວເຮືອນໃນບ້ານ ມີລາຍຮັບຫຼຸດ ລົງ.

ການຫາປາ ແລະ ການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນປະຈຸບັນແມ່ນແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົນຕໍ່ຂອງຊາວບ້ານ. ຈຳ ນວນຄົນຫາປາເພີ່ມຂຶ້ນ (ທັງຍິງ ແລະ ຊາຍ) ອອກຫາປານອນຄ້າງຄືນ 1 ຫາ 2 ຄືນ. ມີຄອບຄົວໜຶ່ງ ຫົວ ໜ້າຄອບຄົວມີເວລານອນພັກຢູ່ເຮືອນຕົນເອງພຽງແຕ່ 4 ຫາ 5 ຄືນ/ເດືອນ. ການນອນຄ້າງຄືນໃນເຂດປ່າ ສະຫງວນແຫ່ງຊາດກາຍເປັນເລື່ອງປົກກະຕິ ເພາະວ່າມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊອກຫາໄມ້ຂະຍູງແບບຜົນກົດໝາຍ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. ຈຳນວນປາທີ່ຫາໄດ້ຈາກການປະມົງຫຼຸດລົງເຮັດໃຫ້ຄົນບໍ່ຕ້ອງການຫາປາ. ແຕ່ວ່າ ລາຄາເຮືອ, ຈັກເຮືອ ແລະ ນ້ຳມັນຊ້ຳພັດບໍ່ຫຼຸດລົງ ໃນຂະນະທີ່ ການຊື້ນ້ຳກ້ອນເພື່ອແຊ່ເຢັນປາໃນຖັງໄດ້ ກາຍເປັນສິ່ງຈຳເປັນສຳລັບການຫາປາໃນເຂດຫ່າງໄກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງນອນຄ້າງຄືນ.

ຈາກສະພາບການຂ້າງເທິງ ເຮັດໃຫ້ເກີດມີໜີ້ສິນປະເພດຕ່າງໆເກີດຂຶ້ນກັບຊາວບ້ານ. ມີໜີ້ສິນ 2 ປະເພດທີ່ຈະເປັນບັນຫາສຳລັບ ໜ່ວຍງານຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນເຊິ່ງການເຮັດວຽກເກັບຂໍ້ມູນແມ່ນເນັ້ນໃນ ການບໍລິໂພກ ແລະ ດັດສະນີທີ່ສະແດງເຖິງຄວາມຮັ່ງມີນັ້ນຄືຊັບສິນຕ່າງໆ. ໜີ້ສິນສອງປະເພດທີ່ກ່າວນັ້ນ ອັນ ທີ 1 ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບກິລະນີທີ່ ຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນມີທີ່ຕໍ່ໂຄງການທີ່ໄດ້ເຄີຍແນະນຳໃຫ້ຊື້ລົດແຕ່ກາງ 2 ລ້ ແລະ ແນະນຳໃຫ້ຊາວບ້ານຊື້ສັດປີກ, ໝູ ແລະ ງົວມາລ້ຽງ ແຕ່ສັດເລົ່ານີ້ຕາຍດ້ວຍສາຍເຫດທີ່ຍາກເກີນ ກວ່າຄວາມສາມາດຂອງຊາວບ້ານຈະຄວບຄຸມໄດ້. ໜີ້ປະເພດທີ 2 ແມ່ນຊາວບ້ານຍົກຍ້າຍຈັດສັນມີກັນຫຼາຍ ນັ້ນຄືການຊື້ຂາຍຈັກເຮືອແບບຕິດໜີ້ ເຊິ່ງຊາວບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ເອົາມາໃຊ້ເປັນອຸປະກອນຫາປາສ້າງລາຍຮັບ. ຍົກ ຕົວຢ່າງ ໃນບ້ານໜອງບົວ ພະນັກງານບ້ານປະເມີນວ່າ ຊາວບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ຊື້ຈັກເຮືອແບບຕິດໜີ້.

